

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Hra se slovy - ZVUKOMALBA

Autor: Mgr. Vladimíra Barboříková

Datum (období) tvorby: 12. 4. 2012 – 16. 5. 2012

Ročník: sedmý

Vzdělávací oblast: literární výchova – základní seznámení s literárními pojmy

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace:

- Žáci se seznámí s pojmem zvukomalba (*onomatopoeia*) jako jedním z básnických prostředků, uvědomí si různé způsoby a funkce vyjadřování myšlenek na ukázkách a ověřují si pochopení pojmu při práci s pracovním listem. Uvědomí si i souvislost slovní zásoby s vnímáním zvuků.

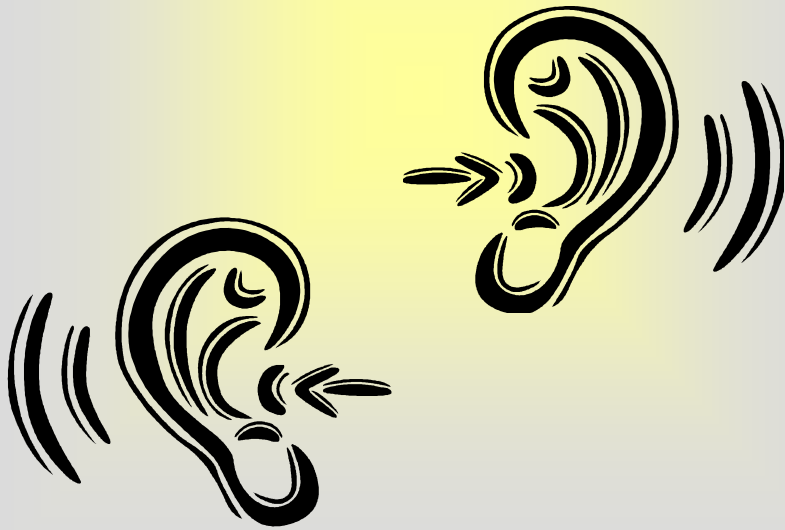
- V rámci tohoto modulu se žáci naučí řešit, kdy je kladen důraz zvláště na jejich samostatnost, aktivitu a kreativitu.

- Modul je vhodný pro individuální i skupinovou práci

Klíčová slova: zvukomalba (onomatopoeia)
(Použité ukázky: A.Bartová, K.H.Mácha, K.J.Erben)

Zvukomalba

= slova svou zvukovou podobou dokreslují zobrazovaný jev (nakupení určitých hlásek ve verši vyvolává dojem skutečného zvuku nebo na něj upomíná)

Agnija Bartová Hra se slovy 1)

Šeptej si tiše:

-Mám **šest** myší...

Nikdo tvé myši ne**uslyší**

Zkus za**hromovat**
slovo **hrom**.

Za**hřímá** slovo, praskne **strom**.

Kukačka **kuká** na **suku**.

Řekni to....

Slyšíš? **Ku – ku – ku** .

A vyslov slovo **listopad**.

Víří v něm **listy**,

let a **pád**

a žlutý sad a stromy v něm
očesávané podzimem

DALŠÍ PŘÍKLAD ZVUKOMALBY

Karel Hynek Mácha   **Máj** ²⁾

O lásce šeptal tichý mech,
květoucí strom lhal lásky žel,
svou lásku slavík růži pěl,
růžinu jevil vonný vzdech.
Jezero **o** hladké v kř**o**vích stinných
zvuč**e**lo temně tajný **bo**l ,
břeh je **o**bjímal **ko**l a **ko**l;
a slunce jasná světů jiných
bloudilo blankytnými pásy,
planoucí tam co slzy lásky.

(hláska **o** zaobluje, navozuje představu hladkých břehů jezera a jeho oblého tvaru)

www.cestovatel.cz

3) <http://www.cestovatel.cz/clanky/pate-kolo-fotosouteze-ma-viteze/galerie/fotosoutez0705-90>

DALŠÍ PŘÍKLAD ZVUKOMALBY

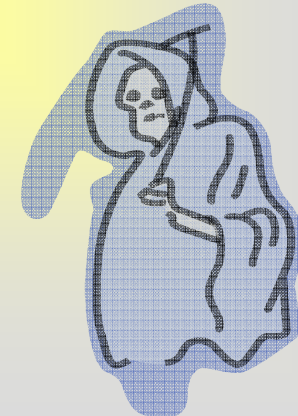
Karel Jaromír Erben Polednice 4) úryvek

- a) Mlč, hle husar a kočárek-
hrej si – tu máš kohouta!“ –
Než kohout, vůz i husárek
Bouch! Báč! Letí do kouta.
- b) Ke stolu se **plíží tiše**
Polednice jako **stín:**
matka hrůzou sotva dýše
dítě chopíc na svůj klín

prudké rány

pomalý, tichý, tajemný pohyb

Snímek veřejně přístupný –
obrázek ze sady Microsoft Office

Citace:

- 1) BARTOVÁ, AGNIJA: *Hra se slovy*. Literární výchova pro 5.ročník základní školy. 3.vyd. Praha: SPN, 1982. s.12. Publikace č. 11-01-05/3.
- 2) MÁCHA, KAREL HYNEK. *Máj*. Čítanka 9 – učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia. 1. vyd. Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2005. s.140. ISBN 80-7238-422-8.
- 3) <http://www.cestovatel.cz/clanky/pate-kolo-fotosouteze-ma-viteze/galerie/fotosoutez0705-90>
- 4) ERBEN, KAREL JAROMÍR. *Polednice. Kytice*. 1.vyd. Ostrava: Aries, 1994. 47-48 s.
- VLAŠÍN, ŠTĚPÁN A KOL. *Slovník literární teorie*. 2.vyd. Praha: Československý spisovatel, 1984. 12/13. 22-141-84.